

Betreft: reactie consultatie conceptwetsvoorstel versterking cassatierechtspraak

L.S.,

Ik beperk mij in deze reactie tot de civiele cassatierechtspraak en heb mij uitsluitend gebaseerd op de officiële stukken, dwz. het consultatievoorstel, en heb geen onderzoek gedaan naar de rapporten of andere stukken die eraan ten grondslag liggen.

1] Het voorstel roept bij mij de volgende vraag op: wat wordt bedoeld met 'belang' in de zinsnede "te gering belang" aan het slot van het voorgestelde artikel 80a lid 1 RO en hoe verhoudt deze grond voor niet-ontvankelijkheid zich tot art. 81 RO?

2] De tekst van artikel 80a lid 1 maakt duidelijk dat wordt niet bedoeld afwezigheid van belang vanwege het klaarblijkelijk niet tot cassatie kunnen leiden van de aangevoerde klachten. Die grond wordt immers afzonderlijk genoemd in hetzelfde artikellid. Bedoeld wordt kennelijk ook niet het belang van rechtseenheid en rechtsontwikkeling want dat is expliciet onderdeel van de toets van art. 81 RO dat ongewijzigd blijft bestaan. Als in de beoordeling van 'belang' ex art. 80a immers ook de belangen van rechtseenheid en rechtsontwikkeling worden meegewogen, dan is het bereik van de toets art. 80a dus ruimer dan dat van art. 81 RO. Dan is het merkwaardig dat het in zoverre 'ruimere' oordeel op een beperktere grondslag tot stand kan komen, namelijk zonder ST en conclusie PG, terwijl het 'smallere' oordeel van art. 81 RO nog steeds niet zonder die stukken mogelijk is (zie ook p. 15 MvT). Blijft over de lezing dat het belang van rechtsbescherming is bedoeld. De memorie van toelichting (MvT) lijkt deze lezing te bevestigen.

3] Op p. 7-8 MvT wordt weliswaar gesteld dat het voorstel een reactie is op een probleem dat onder andere zaken betreft die 'die uit het oogpunt van rechtseenheid, rechtsontwikkeling of de rechtsbescherming van te gering belang zijn', maar de voorbeelden die vervolgens worden gegeven lijken toch te vallen onder de noemer van beroepen die 'klaarblijkelijk niet tot cassatie kunnen leiden'. Zie ik het goed dan is het enige voorbeeld van 'te gering belang' ex art. 80a dat herhaaldelijk terugkomt in de MvT, het geval waarin cassatie op zichzelf weliswaar mogelijk is maar uiteindelijk geen soelaas biedt voor de belanghebbende partij(en) omdat de procedure na cassatie en verwijzing geen andere uitkomst kan bieden. Dat is dus hetzelfde als het 'gebrek aan belang' waarvoor art. 81 RO thans mede wordt gebruikt (zij het niet conform de letterlijke tekst van dat artikel dat immers ziet op de situatie die niet tot cassatie kan leiden), zie p. 11 MvT. De voorbeelden die op p. 20 MvT worden genoemd maken dit niet anders. Kennelijke verschrijvingen e.d. hebben niet zozeer met belang te maken; zij vormen geen toereikende grond voor cassatie. De voorbeelden van ongemotiveerd passeren van een bewijsaanbod of een onjuiste uitleg van gedingstukken komen voor afdoening via 80a in aanmerking precies vanwege het genoemde feit dat zij evident geen invloed hebben gehad op de inhoud van de beslissing; dat zijn dus weer voorbeelden die begrepen kunnen worden onder het huidige 'gebrek aan belang' zoals in de praktijk gebruikt bij art. 81 RO. Het enige andere specifieke geval dat wordt genoemd is een te gering financieel belang, waarbij het gebruikte voorbeeld van een fout van 2 Euro in een alimentatieberekening wel erg evident is. De praktijk zal ongetwijfeld moeilijker voorbeelden laten zien.

4] Het komt mij dus voor dat in het wetsvoorstel het huidige 'gebrek aan belang' zoals op grond van artikel 81 RO gebruikt, wordt overgeheveld naar art. 80a als een grond van niet-ontvankelijkheid. Hoe evident 'te gering' moet dat belang echter zijn wil de Hoge Raad de zaak op deze grond (kunnen) afdoen? Vormt straks het stilzwijgen van de P-G (die kennelijk niet verplicht is te concluderen, MvT, p. 21) en bijvoorbeeld het niet-stellen van een advocaat voor de wederpartij een aanwijzing dat de zaak een te gering belang heeft?

5] Op grond van het voorgaande lijkt het mij aangewezen dat de wetgever in het verdere traject meer duidelijkheid verschaft over de hierboven gestelde vraag. Was het niet zuiverder (en eenvoudiger) geweest om het huidige 'gebrek aan belang' te formaliseren in een nieuw art. 81 RO, met daarbij de aanvulling dat in evidente gevallen een verkorte procedure kan worden gevolgd die tot niet-ontvankelijkheid leidt?

Dr. G.R. den Dekker
2 juni 2010